

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Jubilea a zprávy

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 31 (1986), No. 1, 55--61

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/138109>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1986

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

jubilea & zprávy

Rukopisy článků k osobním výročí nebo k výročí institucí musí být redakci dodány 9 měsíců před datem výročí, mají-li být publikovány včas.

ZEMŘEL DOCENT
FRANTIŠEK HARANT

Dne 13. května 1985 náhle zemřel doc. RNDr. František Harant, CSc., vedoucí katedry matematiky a deskriptivní geometrie a proděkan konstruktivně dopravního oboru stavební fakulty Českého vysokého učení technického v Praze.

Narodil se v Plzni 5. srpna 1925. Středoškolská studia absolvoval v letech 1936/44 v Plzni na II. státní reálce. Po maturitě byl nasazen do konce války v tzv. Technische Nothilfe. Od zimního semestru 1945/46 byl zapsán na přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy, obor matematika a deskriptivní geometrie. Po složení I. a II. státní zkoušky se stal aprobovaným kandidátem profesury na středních školách. Od školního roku 1946/47 byl pomocnou vědeckou silou, v letech 1947/48 a 1948/49 pak asistentem při II. ústavu matematiky Vysoké školy inženýrské-

ho stavitelství (přednosta prof. Jan Vojtěch). Po prezenční vojenské službě (1949–51) se stal odborným asistentem katedry matematiky a deskriptivní geometrie (vedoucí prof. František Vyčichlo) s přidělením na pracoviště deskriptivní geometrie k prof. Františku Kadeřávkovi. Velice jej zajímaly problémy s technickými plochami, zejména pak tzv. klínové plochy, zkoumané tehdy prof. Kadeřávkem. Jejich zobecněním se začal zabývat v externí aspirantuře (1956 až 1961) a obhájil z této tematiky v roce 1962 svou kandidátskou disertační práci. Také jeho habilitační práce byla z tohoto okruhu a po jejím obhájení byl od 1. října 1972 jmenován docentem matematiky na stavební fakultě ČVUT. V roce 1967 dosáhl hodnosti RNDr.

Jako vysokoškolský učitel vedl nejdříve cvičení, pak také přednášky z deskriptivní geometrie, a to především pro obor pozemního stavitelství. S tím souvisí spoluautorství skript z deskriptivní geometrie a dvoudílné celostátní učebnice *Deskriptivní geometrie* (SNTL, Praha 1978, 1979, spolu s K. Drábekem a O. Setzerem; I. díl vyšel znovu v roce 1982). Tato učebnice byla odměněna literárními a vědeckými prémie České matice technické a MŠ ČSR.

Své organizační schopnosti uplatnil zprvu jako zástupce vedoucího katedry matematiky a deskriptivní geometrie v letech 1969/72 a později jako vedoucí této katedry. Také jeho veřejná činnost na fakultě i mimo ni, zejména v Československé tělovýchově byla nesmírně rozsáhlá.

Vědecky pracoval v oboru diferenciální geometrie, byl členem řešitelské skupiny výzkumného úkolu I-5-4/8 (vedoucí prof. Zbyněk Nádeník) a koordinátorem dílčího úkolu k vyučování matematice a deskriptivní geometrii (vedoucí prof. Václav Medek z Bratislavy). Jeho pracovní a organizační zásluhy byly oceněny mnoha vyznamenáními a čestnými uznáními, mezi nimiž je i státní vyznamenání „Za vynikající práci“ (1983).

Odchodem doc. Haranta ztratila fakulta vynikajícího pedagoga, organizátora a obětavého funkcionáře, který uměl ocenit práci svých spolupracovníků a byl také vždy ochoten pomoci radou i skutkem též svým žákům. Pro všechny spolupracovníky byl přítelem a dobrým společníkem. Jeho památka zůstane trvale uchována v naší paměti.

Karel Drábek

K NEDOŽITÝM OSMDESÁTINÁM PROFESORA VÁCLAVA PETRŽÍLKY

*Projev prof. ing. J. Formánka, DrSc., při odhalení
busty prof. dr. V. Petržílky dne 25. 4. 1985.*

Dostalo se mi cti oslovit jménem vedení matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy toto shromáždění.

Dovolu mi v krátkosti se zamyslet nad odkazem života a díla profesora Václava Petržílky. Jaké poselství zanechal nejen nám, kteří jsme měli to štěstí seznámit se s touto nezapomenutelnou osobností osobně, ale zejména novým adeptům fyziky, kteří již k tomu příležitost neměli?

Bylo by naivní domnívat se, že se budou masově vracet ke studiu publikací jeho původních vědeckých výsledků. Vždyť např. revoluční změny v oblasti detekce a zpracování dat umožňují dnes nesrovnatelně detailnější a přesnější studium vysokoenergetických procesů, než tomu bylo v době, kdy se subnukleární fyzice věnoval profesor Petržílka.

Nejiný osud očekává i jeho, ve své době vysoce aktuální učebnice, ať již optiky či elektřiny a magnetismu nebo jaderné fyziky. Bouřlivý rozvoj v období vědeckotechnické revoluce napsal v každé z těchto oblastí řadu nových kapitol, které v učebnicích profesora Petržílky ještě být nemohly. Samozřejmě by bylo nespravedlivé zapomenout, že dnes tak intenzivně studované jety ve vysokoenergetických srážkách pozoroval prof. Petržílka se svými spolupracovníky již před 30 lety v kosmickém záření. Nelze také zapomenout na průkopnické práce prof. Petržílky a jeho spolupracovníků o difrakci neutronů na kmitajících krystalech.

Osobně si však myslím, že víc než jednotlivé významné výsledky by nám památník, který bude dnes odhalen, měl připomínat přístup profesora Petržílky k vědecké práci. Jeho široký rozhled v experimentální fyzice a jejím přístrojovém zázemí doplněný znalostmi teoretické fyziky a matematiky mu umožňovaly rychle se orientovat a aktivně se zapojit do nejnovějších oblastí výzkumu.

Připomeňme, že svoji vědeckou dráhu začal u prof. Žáčka na problematice vlnovodu a vysokofrekvenční elektroniky. Během pobytu v Hertzoově ústavu v Berlíně v letech 1931–2 se do středu jeho zájmu dostává piezoelektrina. Jeho druhá celoživotní vědecká láska se rodí, když

se v letech 1937–8 zapojuje do výzkumů v Cavendishově laboratoři — Mekce tehdejší jaderné fyziky, vedené lordem Rutherfordem. Svoji aktivitu ve fyzice vysokých energií začíná výzkumem kosmického záření pomocí fotoemulzí. Zkušenosti s fotoemulzemi využívá zpočátku i v experimentech na urychlovači ve Spojeném ústavu jaderných výzkumů v Dubně. Brzy však bez váhání přechází na progresivnější metodiku využívající bublinové komory. Stále se zvyšující požadavky na parametry neutronových svazků přivádějí prof. Petržílku v posledních letech jeho života k rozsáhlému průkopnickému studiu difrakce neutronů na kmitajících krystalech a jejich aplikací. A tak přesto, že vedle vědecké práce v plném rozsahu vykonával povinnosti vysokoškolského pedagoga, zastával značné množství náročných a odpovědných funkcí a nezůstával ušetřen ani problémů zdravotních, prof. Petržílka celý svůj život nacházel dostatek energie, aby se přeorientoval na řešení nových aktuálních problémů novými metodami. Maně se vkrádá srovnání s těmi, kteří se cítí perzekvováni, pokud až do penze nemožou setrvat na tématu své diplomové práce.

Profesor Petržílka si jasně uvědomoval, že éra izolovaných badatelů již nenávratně skon-

Busta prof. Petržílky instalovaná v areálu MFF UK v Tróji. (Foto J. Dolejší)

čila. Díky svému elánu dokázal kolem sebe vždy soustředit skupinu spolupracovníků, které uměl taktně vést tak, že dnes mnohý z nich se již sám stal uznávanou autoritou ve svém oboru.

Profesor Petržílka osobně znal mnohé špičkové světové laboratoře. Byl si přitom dobře vědom, že usilovat o obdobné vybavení našich pracovišť by bylo — at již v dané etapě či vůbec — nerealistické. Na rozdíl od těch, kteří v tom nacházejí omluvu pro svoji pohodlnou letargii, profesor Petržílka vždy usiloval o pozitivní řešení realizovatelné v dané situaci. Na jedné straně hledal aktuální problematiku řešitelnou v našich podmínkách. Typickým příkladem je orientace na výzkum kosmického záření pomocí fotoemulzí po návratu z Cavendishovy laboratoře. Na straně druhé to byla cesta široké mezinárodní spolupráce. Celá řada prvních kontaktů s významnými zahraničními pracovišti vznikala právě díky mezinárodně uznávané osobnosti profesora Petržílky. Dnes si bez nich další rozvoj např. subnukleární fyziky nelze u nás vůbec představit.

Navázané a rozvíjené kontakty s vědeckými centry a vědci celého světa však dnes mají ještě mnohem větší význam než pouhá báze pro rozvoj jednotlivých vědních odvětví u nás, představují totiž platformu pro demonstraci kulturní úrovně naší vlasti a mohou svou měrou přispět i jako určité regulátory napjatých mezinárodních vztahů.

Nikdy nezapomeňme, že více než šest z nejlepších tvůrčích let profesora Petržílky a jeho vrstevníků promarnila druhá světová válka.

Necht proto památník připomínající život a dílo velkého humanisty a vědce, profesora Václava Petržílky, je současně mementem varujícím před apokalypsou, která by promarnila výsledky práce všech předcházejících generací a ohrozila i lidstvo samé.

VÝZNAMNÉ ŽIVOTNÍ JUBILEUM PROFESORA EMILA KRAEMERA

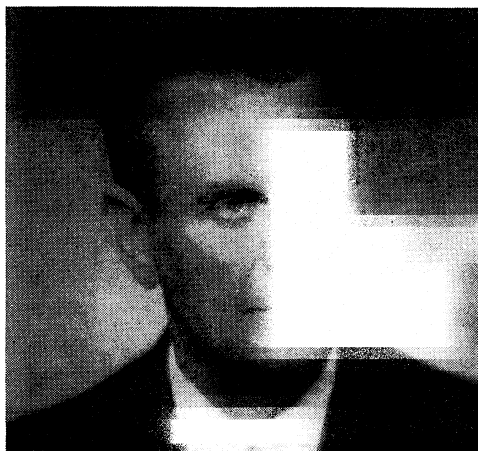
Profesor Emil Kraemer při své mnohostranné a s potřebami naší společnosti spjaté práci nemá čas stárnout. Všechny jeho přátele překvapilo, že se již 3. října 1985 v plné životní svěžesti dožil 75 let. Když mu docent František Dušek před více než 15 lety jako vedoucímu redaktoru Pokroků matematiky, fyziky a astronomie bla-

hopřál k šedesátinám s přáním mnoha pracovních úspěchů do další desítky let, ani netušil, jak prof. Kraemer toto přání podstatně naplní a výrazně překročí.

Prof. Kraemer se narodil 3. října 1910 v Praze v rodině zahradnického dělníka. Po maturitě na malostranské reálce studoval na přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy, kde v roce 1933 nabyt kvalifikace pro vyučování matematice a deskriptivní geometrii na středních školách. V době těžké hospodářské krize dostal až po roce zaměstnání jako výpomocný učitel na měšťanských školách a teprve od r. 1937 vyučoval na středních školách.

Vzhledem k svým zkušenostem z působení na školách různých stupňů a typů a vzhledem k své aktivní činnosti v Jednotě čs. matematiků a fyziků, zejména ve školské komisi Jednoty, byl v roce 1946 získán pro vyučování matematice a deskriptivní geometrii na nově založené pedagogické fakultě Univerzity Karlovy. Od té doby se jako vysokoškolský učitel (docent od roku 1953 a řádný profesor od roku 1963) intenzivně podílel a stále podílí na vytváření soustavy vysokoškolského vzdělání učitelů, zejména učitelů matematiky a deskriptivní geometrie, a na tvorbě osnov a učebnic matematických předmětů pro základní, střední i vysoké školy. Již krátce po přestupu na pedagogickou fakultu společně s docentem Janem Vyšínem a profesorem Karlem Hrušou sepsali učebnice, které se používaly k přípravě učitelů matematiky na všech ostatních pedagogických fakultách v ČSSR.

Ve své vědecké práci se zabýval především elementární matematikou, deskriptivní geometrií, teorií vyučování matematickým předmětem, problematikou studia při zaměstnání a mnoha dalšími otázkami souvisejícími se vzděláváním učitelů matematiky. Napsal více než sto původních článků a studií týkajících se didaktiky matematiky a deskriptivní geometrie, učitelského studia nebo různých jubilejí, je autorem nebo spoluautorem pěti knižních publikací určených většinou vysokoškolským studentům matematiky, je hlavním autorem nebo spoluautorem 22 učebnic pro základní a střední školy a pěti metodických příruček. Byl vědeckým redaktorem tří knih vydaných nakladatelstvím ČSAV a lektorem dalších více než 70 knižních publikací. Oponoval téměř 50 vědeckých úkolů státního a resortního výzkumu, kandidátských dizertačních prací, habilitačních

prací a prací, které byly předloženy k získání vědeckého titulu doktora věd nebo vědecko-pedagogického titulu profesora. Od roku 1966 je předsedou komisí pro obhajoby dizertací předložených k získání vědeckého titulu kandidáta věd v oboru teorie vyučování matematice nebo speciálně v oboru teorie vyučování matematice na vysokých školách. Je školitelem mnoha vědeckých aspirantů v teorii vyučování matematice. Velmi bohatá je jeho činnost v redakčních radách. V letech 1960—70 byl vedoucím redaktorem časopisu *Pokroky matematiky, fyziky a astronomie*, několik let byl členem redakční rady časopisu *Matematika ve škole*, od roku 1972 je stále vedoucím redaktorem časopisu *Rozhledy matematicko-fyzikální* a od roku 1961 předsedou ediční rady pro vydávání literatury v oboru matematika a fyzika v SPN v Praze a Bratislavě.

Profesor Kraemer je velmi dobře znám všem našim učitelům matematiky také ze své rozsáhlé přednáškové činnosti na četných konferencích, seminářích a školeních pořádaných Jednotou čs. matematiků a fyziků, ministerstvy školství, vysokými školami nebo jinými institucemi. Tím získal nejen stovky upřímných přátel a obdivovatelů po celé republice, ale i hluboký a objektivní pohled na stav a možnosti dalšího zkvalitňování výuky matematiky na našich školách a zároveň střízlivý přístup k různým radikálním a nedomyšleným modernizačním pokusům ve vyučování matematice. V několika posledních desetiletích nebyla u nás řešena žádná zásadní otázka v učitelském studiu matematiky a v dalším vzdělávání učitelů bez profesora Kraemera, který v mnoha různých komisích, výborech

a pracovních skupinách — obvykle jako předseda — uplatňoval své bohaté zkušenosti a znalosti i poznatky získané četnými studijními a přednáškovými pobyty nebo účastí na mezinárodních konferencích o matematice a jejím vyučování v mnoha zemích, zejména v PLR, SSSR, NDR, RSR, BLR, NSR, ve Francii, Velké Británii a Švýcarsku. V posledních letech řídil rozsáhlé práce na přípravě koncepce a obsahu učitelského studia matematiky.

Své vynikající organizační, pedagogické a odborné schopnosti uplatňoval profesor Kraemer po celá desetiletí také ve významných akademických a jiných vedoucích funkcích. V letech 1954—59 byl proděkanem a pak děkanem fakulty přírodních věd Vysoké školy pedagogické v Praze. V roce 1959 vybudoval a vedl Ústav pro dálkové studium učitelů při Univerzitě Karlově, přeměněný později na Ústav pro učitelské vzdělání na Univerzitě Karlově. V roce 1964 byl profesor Kraemer ministerstvem školství pověřen, aby sloučil pedagogické instituty v Praze a v Brandýse n. L. a přetvořil je na pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy. Na této fakultě pak byl děkanem až do roku 1969, kdy byl jmenován prorektorem UK. V kritické době na podzim tohoto roku zastával funkci úřadujícího rektora. Jako zkušený a osvědčený vedoucí katedry matematiky na pedagogické fakultě byl v letech 1977—80 pověřen také vedením katedry teorie vyučování matematice na matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy.

Dlouholetou a záslužnou činnost profesora Kraemera ocenily také naše nejvyšší stranické a státní orgány, vědecké společnosti, vysoké školy i zahraniční instituce. Profesor Kraemer je zasloužilým členem Jednoty čs. matematiků a fyziků, je nositelem vyznamenání Za zásluhy o výstavbu, zlaté medaile Univerzity Karlovy, pamětní medaile Lomonosovovy univerzity v Moskvě, pamětní medaile Vysoké školy pedagogické v Postupimi a četných dalších vyznamenání, medailí, čestných a veřejných uznání.

Osobní vlastnosti profesora Kraemera, jeho skromnost, klidné a věcné vystupování, přátelský vztah k lidem, spojený s pečlivostí, zodpovědností a s rozsáhlými odbornými znalostmi při řešení každého úkolu mu získaly mnoho upřímných přátel, kteří mu do dalších let přejí stále zdraví, mnoho dalších pracovních úspěchů a osobní štěstí.

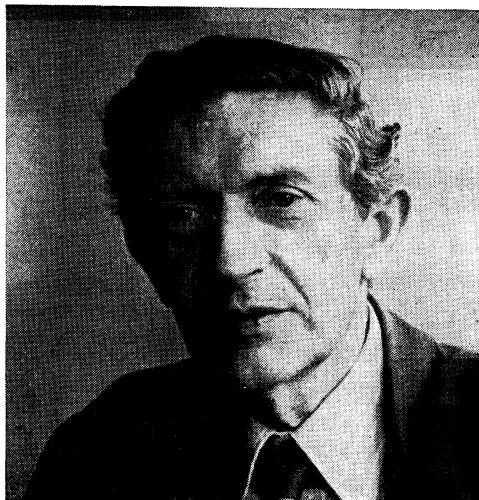
Miloslav Zedek

DOCENT VÁCLAV VILHELM ŠEDESÁTNÍKEM

Doc. RNDr. Václav Vilhelm, CSc., se narodil 12. července 1925 v Lounech, kde jeho otec měl potravinářský obchod. Obecnou školu a reálné gymnázium navštěvoval ve svém rodišti, kde také složil maturitu v květnu r. 1944. Tehdy byl okupanty přikázán na práce v Moravské Ostravě a ke konci války v Rakovníku, odkud se začátkem května r. 1945 vrátil do Loun a za květnové revoluce pomáhal na tamním národním výboru.

Od zimního semestru 1945 byl zapsán na přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy, kde studoval matematiku a deskriptivní geometrii. Po dokončení vysokoškolského studia nastoupil koncem roku 1949 jako asistent v Ústavu deskriptivní geometrie a stereotomie při Vysoké škole inženýrského stavitelství ČVUT (přednosta prof. František Kadeřávek). V r. 1951 se stal jedním z prvních aspirantů právě založeného Matematického ústavu Československé akademie věd. V roce 1952 byl na přírodovědecké fakultě UK promován na doktora přírodních věd. Od 1. července 1954 přišel znovu na ČVUT, a to na katedru matematiky a deskriptivní geometrie (vedoucí prof. František Vyčichlo), která v sobě zahrnovala též bývalý ústav deskriptivní geometrie a stereotomie. Působil zde nejdříve jako odborný asistent a od 1. října 1957, kdy byl jmenován docentem matematiky na fakultě inženýrského stavitelství ČVUT, pracuje zde dosud, jen název působiště se k 1. červenci 1960 změnil na stavební fakultu. Na jaře 1956 obhájil předloženou kandidátskou práci a získal tak vědeckou hodnost kandidáta fyzikálně matematických věd.

Doc. Vilhelm je znám jako skromný a pracovitý člověk s velkými znalostmi ve své oboru. Jeho pedagogická činnost (nejdříve ve cvičeních, později v přednáškách) je vzorná. Velmi úspěšně zastával různé funkce v ROH a velmi dlouho byl činný v radě studentské vědecké a odborné činnosti. Mimo jiné byl členem vědecké rady fakulty jaderného a fyzikálního inženýrství (1972 až 1981) a poradního sboru pro matematiku na ČVUT. V letech 1979 až 1982 zastával náročnou a odpovědnou funkci zástupce vedoucího katedry matematiky a deskriptivní geometrie. Je členem komise pro obhajoby kandidátských a doktorských prací z oboru algebra a matematická logika při České komisi pro vě-

decké hodnosti. Po mnoho let pracuje jako člen redakční rady Časopisu pro pěstování matematiky. Svěřené funkce vykonává se vši pečlivostí a svědomitostí.

Okruh přátel doc. Václava Vilhelma je značně široký. Je oblíben pro své znalosti, které ochotně předává, a pro pomoc radou každému, kdo o pomoc požádá.

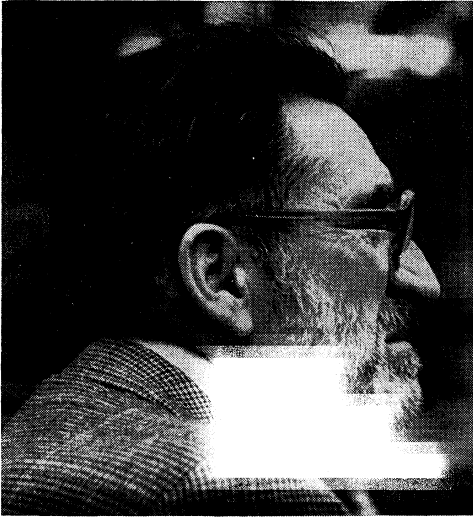
Jeho záslužná činnost byla oceněna při různých příležitostech. Za vynikající práci obdržel medaili při 250. výročí založení Vysokého učení technického v Praze (1982); r. 1968 a 1971 mu bylo uděleno čestné uznání vedení stavební fakulty a ZV ROH, v roce 1980 dostal bronzovou Felberovu medaili.

Přejeme docentovi Václavu Vilhelmovi, CSc., u příležitosti jeho jubilea další úspěšnou činnost, pevné zdraví a dobrou životní pohodu uprostřed spolupracovníků i v rodině.

Karel Drábek

ŠEDESÁT LET DOCENTA ČESTMÍRA VITNERA

Druhým v řadě jubilantů katedry matematiky a deskriptivní geometrie Českého vysokého učení technického v Praze je doc. RNDr. Čestmír Vitner, CSc. Narodil se 6. listopadu 1925 v Lounech a pochází z dělnické rodiny. V tomto slavném husitském městě studoval na reálném gymnáziu, které ukončil maturitou v r. 1944. Hned nato byl okupanty zařazen do nacistické

organizace Technische Nothilfe. Po osvobození počal navštěvovat přírodovědeckou fakultu Univerzity Karlovy, kde studoval matematiku s deskriptivní geometrií. V roce 1949 získal aprobaci k vyučování těchto předmětů na středních školách. Od 15. 12. 1949 je trvale spojen s Českým vysokým učením technickým v Praze. Stal se asistentem matematiky v I. ústavu matematiky (přednosta prof. RNDr. František Vyčichlo) a v tříletém období 1951–54, byl vědeckým aspirantem Matematického ústavu ČSAV, kde se školil v oboru diferenciální geometrie. V roce 1952 dosáhl hodnosti RNDr. Kandidátskou disertační práci obhájil v roce 1958 a získal tak vědecký titul kandidáta fyzikálně matematických věd. Od roku 1951, kdy se znovu vrátil na tzv. velkou katedru matematiky a deskriptivní geometrie, kterou vedl prof. F. Vyčichlo, pracoval jako odborný asistent. Po habilitaci v roce 1961 byl jmenován docentem matematiky a byl pak přidělen na stavební fakultu ČVUT.

Doc. Vitner vědecky pracoval v oboru diferenciální geometrie a publikoval řadu významných a zajímavých článků (většinou v Časopise pro pěstování matematiky). V posledních letech se zapojil do státního výzkumného úkolu z variačních metod a úspěšně spolupracuje s prof. Karlem Rektorysem, odpovědným vedoucím tohoto úkolu.

Jako vysokoškolský učitel zpracoval ve spolupráci s J. Chudým skripta *Matematika I, 1. a 2.*

část (SNTL, Praha 1958) a *Matematika II* (SNTL, Praha 1960). Z přednášek o diferenciálních rovnicích, které konal pro vybrané studenty s individuálním studijním plánem, vyšla jeho speciální skripta *Parciální diferenciální rovnice* (Vydavatelství ČVUT, Praha 1975). Vedle své běžné pedagogické činnosti byl vedlejším školitelem z matematiky pro aspiranty z technických oborů.

Doc. Vitner se osvědčil v různých funkcích ROH (revizní komise, KNP aj.).

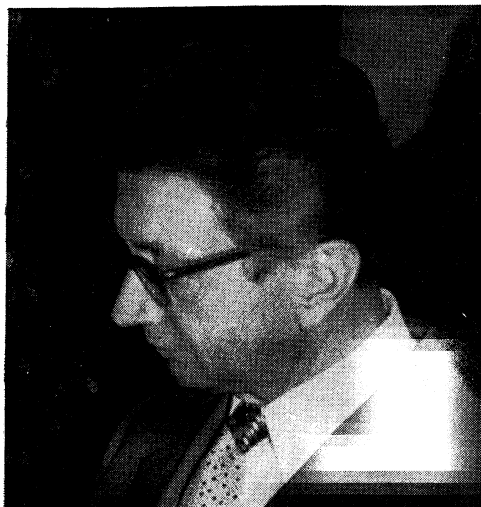
Za vynikající pedagogickou práci a veřejně prospěšnou společenskou činnost obdržel dvakrát čestné uznání, které mu udělilo vedení stavební fakulty. Závodní výbor ROH mu také udělil čestné uznání za vzornou odborářskou práci (1979). Vedle matematiky a odborářské činnosti je jedním z jeho koníčků turistika a četba naší i světové literatury. Pro své osobní vlastnosti se těší oblibě u svých spolupracovníků a v kolektivu studentů.

Přejeme doc. RNDr. Čestmíru Vitnerovi, CSc., při jeho jubileu další úspěchy v odborné činnosti, dobré zdraví a zároveň spokojenost na pracovišti i doma v rodině.

Karel Drábek

ŠEDESÁT LET PROF. ZBYŇKA NÁDENÍKA

Podle dat narození posledním loňským jubileantem katedry matematiky a deskriptivní geometrie Českého vysokého učení technického v Praze v roce 1985 je prof. RNDr. Zbyněk Nádeník, DrSc. Narodil se 21. listopadu 1925 v Markvarticích (okres Opava), kde jeho otec byl řídícím učitelem. Po obecné škole v místě bydliště studoval na hlučinském gymnáziu, po hitlerovské okupaci pohraničí pokračoval ve studiích v Přerově a Prostějově. Po maturitě v roce 1945 si zapsal na přírodovědecké fakultě univerzity v Brně (1945–47) obor matematika s deskriptivní geometrií. Základní studia tohoto oboru ukončil na přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy a státní zkouškou získal aprobaci k vyučování na gymnáziích. Potom byl jeden rok (1949–50) stipendistou v tehdejší Badatelském ústavu matematickém bývalé České akademie věd, umění a slovesnosti. V dalším roce pracoval již jako asistent od 1. 6. 1950 v I. ústavu matematiky (přednosta František

Vyčichlo) Vysoké školy inženýrského stavitelství při ČVUT v Praze. V roce 1951 byl promován na doktora přírodních věd. Od roku 1954 byl odborným asistentem katedry matematiky a deskriptivní geometrie na zeměměřické fakultě ČVUT (vedoucí Václav Pleskot). Tam byl v r. 1957 jmenován docentem. Po obhajobě kandidátské disertační práce (1955) získal vědeckou hodnost kandidáta fyzikálně matematických věd a obhájením doktorské disertační práce hodnost doktora fyzikálně matematických věd (1969).

Po spojení fakulty zeměměřické s fakultou inženýrského stavitelství a dalším sloučením všech stavebních fakult a stavebního oboru fakulty ekonomicko-inženýrské (1. 7. 1960) se stal pedagogickým pracovníkem na nově vzniklé katedře matematiky a deskriptivní geometrie fakulty stavební (vedoucí doc. Bořivoj Kepr).

Prof. Nádeník přednáší od r. 1954 matematiku v základním kursu pro studenty geodézie: po roce 1969 také vyučoval několik let deskriptivní geometrii. Jako učitel se vždy snažil o intenzivní a zároveň i individuální práci se studenty. Rovněž velmi významný je jeho podíl na zvyšování odborného růstu nejen mladších členů katedry, ale také inženýrů-geodetů z kateder geodetického oboru fakulty stavební ČVUT a z Výzkumného ústavu geodetického, topografického a kartografického. Od roku 1963 koná pravidelné přednášky o geodetických aplikacích matematiky s úvodem do samostatné vědecké práce.

Práce vzniklé z těchto přednášek byly publikovány i v zahraničních časopisech. Od roku 1969 vede seminář z geometrie pro učitele matematických kateder.

Jako odborář se prof. Nádvorník osvědčil v různých funkcích ROH, po dvě období byl členem ZV a předsedou komise pro koleje a menzy. Pracoval též ve studijně pedagogické komisi ZV ROH fakulty stavební ČVUT.

V Jednotě československých matematiků a fyziků byl v období 1959–62 členem ÚV JČSMF, v roce 1962 zastával odpovědnou funkci tajemníka komise pro oslavy stého výročí založení JČSMF. Velmi mnoho vykonal také jako člen výboru Matematické vědecké sekce a též jako člen zahraniční komise při ÚV JČSMF. Je dlouholetým členem redakční rady Časopisu pro pěstování matematiky.

Jeho dosavadní odborná činnost dovedla jej k členství v komisi pro obhajoby doktorských disertačních prací v ČSAV, na ČVUT je místopředsedou komise pro obhajoby kandidátských disertačních prací. V současné době je stále odpovědným řešitelem dílčího úkolu státního vědeckovýzkumného plánu I–5–4/8.

Publikoval dosud přes 80 prací týkajících se diferenciální geometrie křivek a ploch, zobecnění některých vět rovinné geometrie na n -rozměrný prostor, dále aplikací v geodézii; v neposlední řadě se věnoval problémům z integrální geometrie. Byl účastníkem několika mezinárodních matematických kongresů a o výsledcích své práce přednášel v SSSR, NDR, NSR, Rakousku a Švédsku. V letním semestru 1969 byl na pozvání vyslán ministerstvem školství ČSR k pobytu na univerzitě v Bochumu (NSR).

Za svou pracovní iniciativu obdržel od Národního výboru v Praze 6 (1972) čestné uznání „Za obětavou práci v hnutí Pražané svému městu v roce 1971“ a od FV SSM fakulty stavební čestné uznání (1975) za práci ve studentské vědecké a odborné činnosti. Vědecká rada ČVUT mu udělila bronzovou (1976) a stříbrnou Felberovu medaili (1980) za významnou působnost spojenou s rozvojem ČVUT. Také za práci v JČSMF obdržel (1981) čestný titul „Zasloužilý člen“

Přejeme prof. RNDr. Zbyňku Nádeníkovi, aby při dobrém zdraví s úspěchem pokračoval i nadále v dosud vykonané práci a aby se těšil dobré pohodě i v soukromém životě.

Karel Drábek